

Koła Gospodyń Wiejskich jako organizacje pozarządowe

JAK ZAŁOŻYĆ KGW?

kompedium wiedzy praktycznej

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	3
Wprowadzenie	4
Czym jest Koło Gospodyń Wiejskich?	4
KGW jako NGO	6
Rozdział 1 – Zakładamy KGW	8
Kto może założyć KGW?	10
Statut KGW – wzorcowy czy własny?	11
Założyciele i pierwszy zarząd – uchwały	12
Procedura Rejestracji w Krajowym Rejestrze KGW	13
Rozdział 2 – Działalność statutowa i cele	16
Cele wskazane w Ustawie o KGW	16
Działania wskazane w Ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	18
Działalność charytatywna	18
Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego	19
Ochrona i promocja zdrowia	19
Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	20
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	20
Ekologia i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego	21
Zarządzanie kryzysowe	21
Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami	22
Aktywność na rzecz środowisk wiejskich	23
Rozwój przedsiębiorczości	23
Tradycja, kultura, edukacja i produkty lokalne	24

Rozdział 3 - Formalno-prawne aspekty funkcjonowania KGW	26
Osobowość prawna KGW	29
Reprezentacja koła (Zarząd)	30
Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej	31
Obowiązki wobec Urzędu Skarbowego, w tym KSeF.	
Uproszczona Ewidencja Przychodów i Kosztów (UEPIK)	33
Rozdział 4 - Finanse i źródła finansowania	37
Dotacje z ARiMR – zasady przyznawania i rozliczania	37
Działalność gospodarcza KGW (kiedy i jak?)	39
Nieodpłatna i odpłatna działalność statutowa	40
Źródła przychodu inne niż dotacje. Składki członkowskie i darowizny. ...	42
Rozdział 5 - Jak pozyskać środki na rozwój? Przewodnik po dotacjach ..	43
Dotacje JST	43
Dotacje z budżetu państwa	45
Programy oferowane przez przedsiębiorstwa	47
Rozdział 6 - Wsparcie Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego ..	48
Wsparcie rozwoju kół gospodyń wiejskich na Dolnym Śląsku	49
Wykaz Powiatowych Zespołów Doradztwa	51
Lista wojewódzkich koordynatorów KGW	55
Inne podmioty oferujące pomoc	56

SŁOWO wstępne

Polska wieś to historia dokonań człowieka. Człowiek jest istotą społeczną, której przewaga wynika z umiejętności współpracy. Kooperacja ludzi na terenach wiejskich przybiera różne formy, z których najbardziej charakterystyczną są Koła Gospodyń Wiejskich.

Organizacje te łączą osoby skłonne do działania na rzecz pożytku publicznego. Ma to korzystny wymiar społeczny, ponieważ owocem działań lokalnych organizacji jest wszechstronny rozwój obszarów wiejskich. Zaangażowana grupa osób pozytywnie zmienia swoje najbliższe otoczenie i swoją społeczność. Efektem jest, chociażby kreowanie liderów różnych dziedzin. Podjęcie się misji lokalnego działania jest bowiem szansą na rozwój kompetencji. Ukończenie kursu pozyskiwania środków zewnętrznych często oznacza nabycie umiejętności właściwego pisania wniosków o tzw. granty, co z kolei jest niezwykle istotne dla przyszłego rozwoju działań. Wiele osób aktywnych w KGW rozwija swoje zainteresowania i zdolności w najróżniejszych dziedzinach – gotowaniu, tworzeniu rękodzieła, ale również w odniesieniu do aspektów stricte biznesowych – zarządzania (czasem, grupą ludzi, projektem), kreatywności i myślenia marketingowego, zdobycia lub poszerzenia wiedzy z zakresu prawa, finansów czy księgowości.

Niniejsze opracowanie powstało z myślą o osobach, które chcą rozpocząć taką działalność, ale nie posiadają dostatecznej wiedzy na temat tego, jak to zrobić. Kolejne rozdziały przybliżą wszystkie najważniejsze aspekty formalno-prawne – od procedury powołania, przez codzienne funkcjonowanie, po tworzenie planów i rozliczeń oraz współpracę z najważniejszymi dla KGW instytucjami. Informacje, które tu zawarto, mają w przyjazny i możliwie prosty sposób pokazać, że założenie i prowadzenie KGW wcale nie musi być skomplikowane i nieosiągalne dla tych, którzy nie są (jeszcze) ekspertami w tej dziedzinie.

Niech słowa znanego amerykańskiego pisarza i cenionego mówcy motywacyjnego – Hilarego Hintona Ziglara, będą dopełnieniem myśli wstępnej i zaproszeniem do ciekawej lektury:

*„Nie musisz być wielki, żeby zacząć,
ale musisz zacząć, żeby być wielkim”.*

CZYM JEST Koło Gospodyń Wiejskich

Historia Kół Gospodyń Wiejskich (w skrócie KGW), jako organizacji kobiet wiejskich w Polsce, sięga drugiej połowy XIX w. Już od 160 lat stowarzyszenia kobiet wsi, strażniczek tradycji, podejmują działania na rzecz obszarów wiejskich w Polsce.

Jak Koło Gospodyń Wiejskich postrzega osoba nieorientowana w tej, faktycznie złożonej i skomplikowanej, działalności? Prawdopodobnie jako grupę starszych pań, które na wydarzeniach plenerowych sprzedają pyszne jedzenie. Działalność KGW jest najbardziej widoczna dla większości społeczeństwa właśnie na wydarzeniach plenerowych, ale to tylko fragment dużo szerszego obrazu.

Jak Koła Gospodyń Wiejskich są postrzegane przez wiele osób? Jako strażniczki tradycji. Tradycja. Ma ona wiele odsłon w działalności KGW. Tradycyjna żywność, tradycyjne stroje, tradycyjne rękodzieło, lokalne tradycje. Faktycznie wiele osób podziela

pasję do kultury ludowej. Jednakże postrzeganie Kół Gospodyń Wiejskich jako strażniczek tradycji to piękny, ale niepełny obraz tego, czym KGW zajmują się dzisiaj. Koła Gospodyń Wiejskich to fenomen. Koła Gospodyń Wiejskich to pasja do działania. Koła Gospodyń to spełnianie marzeń o zrobieniu czegoś dobrego dla swojej małej ojczyzny. Koła Gospodyń Wiejskich to szansa na rozwój dla liderów obszarów wiejskich.

W Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich (KRKGW) prowadzonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) zarejestrowanych jest ok. 19000 organizacji. Całkowitą liczbę KGW stanowią

też Koła niezarejestrowane w KRGW, a działające w strukturach Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych. Do tego należy dodać Stowarzyszenia oraz grupy nieformalne. W KRKGW widać na Dolnym Śląsku ponad tysiąc Kół Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich. Istnieją co najmniej trzy Koła Gospodarzy Wiejskich stworzone przez mężczyzn i dla mężczyzn. To pokazuje, że nie tylko kobiety widzą sens w działalności na rzecz KGW.

Czym więc faktycznie zajmują się Koła Gospodyń Wiejskich? Oprócz wcześniej wspomnianej aktywności, związanej z kulturą ludową, ich faktyczne działania obejmują m.in.: pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych, działalność charytatywną, działania na rzecz młodzieży oraz osób starszych, współpracę z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, sołtysami i jednostkami samorządu terytorialnego (JST). Skupiają się także na rozwijaniu kompetencji członków i liderów KGW w różnych dziedzinach oraz angażują w promocję zdrowego stylu życia.

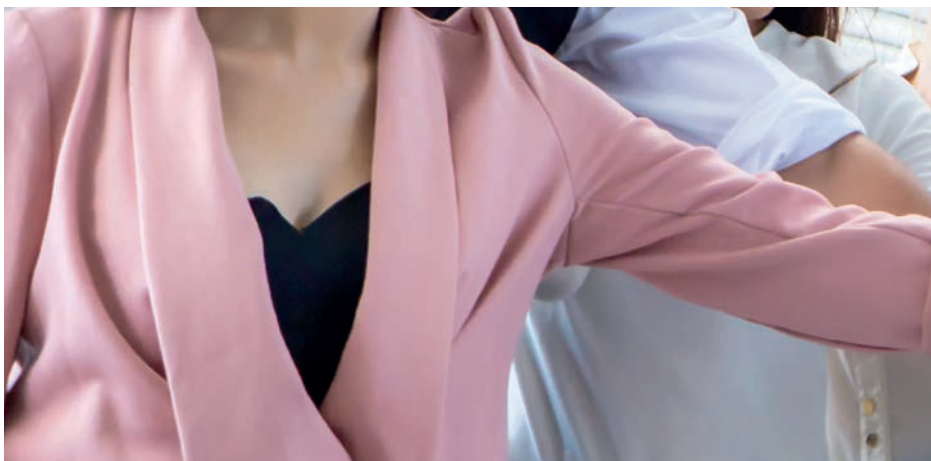
Tak naprawdę wizja, misja i rozwój każdej z tych, najczęściej niewielkich, wiejskich organizacji zależy od lidera lub liderki. Podobnie jest z wyborem sposobu funkcjonowania. KGW może działać jako organizacja formalna (zarejestrowana na mocy ustawy o KGW lub jako stowarzyszenie) albo jako grupa nieformalna, dla której najważniejsza jest integracja i unikanie biurokracji.

W teorii podziału państwa na trzy sektory wyróżniamy sektor administracji państwowej, sektor przedsiębiorstw i trzeci sektor. Sektor rządowy ma realizować zadania państwa takie jak bezpieczeństwo publiczne, zarządzanie kryzysowe, administracja publiczna czy pobór podatków. Nadrzędnym celem sektora przedsiębiorstw jest zarabianie pieniędzy. Jest to też sektor najbardziej obciążony podatkami. Trzeci sektor, co do zasady ma wypełniać luki pozostałych dwóch sektorów, wspomagać realizację zadań jednostek samorządu terytorialnego. Organizacje pozarządowe cechuje działalność nieodpłatna, działalność na rzecz pożytku publicznego oraz samorządność. Obszary działalności pożytku publicznego wskazano w Ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Samorządność oznacza niezależność od sektora państwowego i od sektora przedsiębiorców. NGO, działając na rzecz pożytku publicznego, może pozyskiwać publiczne środki finansowe i korzystać ze zwolnień podatkowych. Podsumowując, KGW jako organizacje działające dla dobra publicznego, mogą pozyskiwać publiczne środki finansowe i nie muszą płacić tak wysokich podatków, jak przedsiębiorcy.

Koło Gospodyń Wiejskich może działać na podstawie Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261, z 2026 r. poz. 316, 346.). Rejestracja przebiega tu w podobny sposób jak w przypadku zapisów w Ustawie o KGW, bo taka organizacja również musi mieć utworzony REGON, NIP i konto bankowe. Główną różnicą jest podmiot, który przeprowadza rejestrację.

Podczas rejestracji stowarzyszenia zwykłego podmiotem prowadzącym rejestr jest Starostwo Powiatowe. Stowarzyszenie zwykłe nie może prowadzić działalności gospodarczej ani odpłatnej działalności statutowej.

Inna możliwość to rejestracja w Krajowym Rejestrze Sądowym. Jest to najbardziej skomplikowany sposób rejestracji. Czas oczekiwania na odpowiedź ze strony KRS wynosi czasami kilka miesięcy. Prowadzenie stowarzyszenia również oznacza obowiązki sprawozdawcze tzn. obowiązek zwoływania zebrań, zeznania podatkowego CIT, prowadzenia księgowości oraz innych dokumentów (zależenie od profilu działalności stowarzyszenia).

Status Kół Gospodyń Wiejskich jako organizacji pozarządowych nie powinien być kwestionowany. Niestety zdarzały się przypadki podważania tego stanu prawnego przez jednostki samorządu terytorialnego, a nawet przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dlaczego jest to istotne? KGW, szukając środków finansowych na swoje działania, podejmowały próby realizacji zadań publicznych w trybie art. 19 a Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338.), i spotykało się to z niekorzystną interpretacją przepisów prawa. Zarówno Michał Parda¹, Przemysław Żak, Pajączkowska i Wspólnicy Kancelaria Prawna², jak i Marcin Nagórek³ nie mają wątpliwości, że Koła Gospodyń Wiejskich są organizacjami pozarządowymi. Konkluzja jest jednoznaczna, KGW są organizacjami pozarządowymi – NGO (non-governmental organisation), czyli są przedstawicielami trzeciego sektora.

1 www.skarbieckgw.pl/czy-kgw-jest-organizacja-pozarzadowa

2 www.publicystyka.ngo.pl/czy-kolo-gospodyn-wiejskich-to-organizacja-pozarzadowa-tak-rozwiewamy-watpliwosci-tau

3 www.prawo.pl/samorzad/kolo-gospodyn-wiejskich-ma-status-organizacji-pozarzadowej-i,498117.html

Rozdział 1

ZAKŁADAMY KGW

Założenie Koła Gospodyń Wiejskich podyktowane jest zwykle najprostszą ludzką potrzebą – chęcią realizacji własnych marzeń z korzyścią dla swojego otoczenia. Tak działają grupy nieformalne.

Jeżeli jednak jednym z celów działania będzie korzystanie z publicznych pieniędzy, to oznacza to konieczność dokonania czynności formalnych (dokumentacja). Porządek w dokumentach i działanie zgodnie z prawem są warunkami koniecznymi do wnioskowania o różnego rodzaju dotacje.

Zgodnie z Art. 2 Ustawy o KGW Koło Gospodyń Wiejskich jest dobrowolną, niezależną od administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, samorządną społeczną organizacją mieszkańców wsi, wspierającą rozwój przedsiębiorczości na wsi i aktywnie działającą na rzecz środowisk wiejskich.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) prowadzi ogólnodostępny Krajowy Rejestr Kół Gospodyń Wiejskich (w skrócie KRKGW, krkgw.arimr.gov.pl). Tam można sprawdzić, ile KGW jest zarejestrowanych w konkretnej gminie. Zgodnie z Ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich na terenie jednej wsi może mieć siedzibę jedno KGW. Wyjątkiem od tej reguły jest zarejestrowanie Koła działającego w strukturach Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, podczas gdy wcześniej utworzono i zarejestrowano KGW w KRKGW.

KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH

*dobrowolna, niezależna,
samorządna, społeczna
organizacja mieszkańców
wsi, wspierająca rozwój
przedsiębiorczości
i aktywnie działająca
w środowisku wiejskim*

To, czy członkami Koła będą mieszkańcy wsi, sołectwa, gminy, ze względu na samorządność Koła, członkowie mogą ustalić drogą głosowania. Ustawa o KGW nie nakłada tu ograniczeń. Członek Koła musi mieć 18 lat i może należeć tylko do jednego Koła zarejestrowanego w KRKGW.

Jeżeli w danej miejscowości już jest KGW, istnieje możliwość zarejestrowania stowarzyszenia, czyli rozpoczęcie działania na podstawie Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261, z 2026 r. poz. 316, 346).

Obok Kół działających zgodnie z ustawą z 2018 r. są też Koła Gospodyń Wiejskich, które działają zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz. U. 1982 Nr 32 poz. 217). KGW, które jest też Kółkiem Rolniczym to prawdopodobnie organizacja z kilkudziesięcioletnią historią.

Podsumowując, KGW może działać jako:

- ✓ **grupa nieformalna**, co oznacza brak konieczności tworzenia dokumentacji, ale bardzo ograniczone możliwości wnioskowania o publiczne środki finansowe;
- ✓ **Kółko Rolnicze**, co może oznaczać reaktywację doświadczonej organizacji;
- ✓ **Stowarzyszenie**;
- ✓ **KGW zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich.**

KGW zarejestrowane w KRKGW to najprostsza opcja, jeżeli chcemy walczyć o publiczne pieniądze dla naszej działalności.

✦ Kto może założyć KGW?

KGW może założyć osoba pełnoletnia (ukończona 18 lat), która mieszka na terenie, na którym ma działać Koło (tj. na wsi, w sołectwie w granicach miasta lub w mieście do 5000 mieszkańców). Do utworzenia Koła potrzeba co najmniej dziesięciu założycieli.

Działalność KGW zarejestrowanych w KRKGW reguluje Ustawa o KGW z dnia 9 listopada 2018 r. W wielu miejscach odsyła ona jednak do zapisów znajdujących się w statucie Koła. Ma on za zadanie uregulowanie aspektów działania konkretnego Koła w sposób szczegółowy.

Można powiedzieć, że Ustawa o KGW to ogólne zasady, które muszą być przestrzegane przez wszystkie Koła, ale niektóre z tych zasad można szczegółowo ustalić wewnętrznie – w statucie. Dlatego właśnie zwołuje się zebranie założycielskie i ustala dokładną treść statutu – szczegółowe zasady działania Koła.

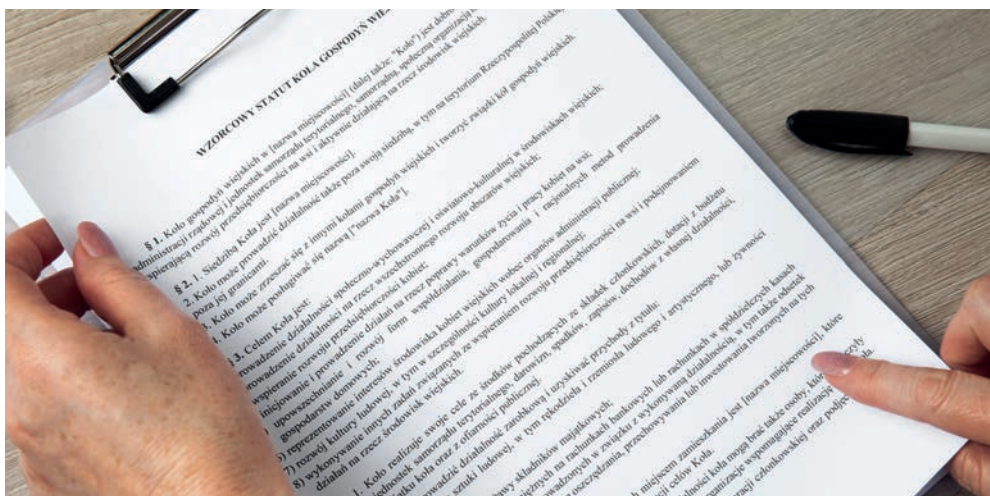
Na przykład można ustalić kto może być członkiem naszego Koła (mieszkaniec sołectwa, mieszkaniec powiatu etc.). W celu zmiany statutu należy zwołać zebranie, podjąć uchwałę i poinformować o tym Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (BP ARiMR).

✦ Statut KGW - wzorcowy czy własny?

Załącznikiem do Ustawy o KGW jest statut wzorcowy. Skorzystanie ze statutu wzorcowego znacząco ułatwia proces rejestracji Koła. To jednak może stworzyć problemy w przyszłości. Warto poświęcić czas na stworzenie własnego statutu, który poszerza potencjał działania Koła i rozwiązuje wiele problemów, zanim się pojawią.

Wzorcowy statut nie zawiera celów działalności pożytku publicznego ujętych w art. 4 Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Statut wzorcowy określa bardzo ograniczone możliwości generowania przychodów przez Koło. Po nowelizacji Ustawy o KGW od 1 stycznia 2026 roku Koła mają o wiele więcej możliwości zarabiania pieniędzy w obrębie odpłatnej działalności statutowej.

Optymalnym rozwiązaniem jest stworzenie własnego statutu zbieżnego z potrzebami konkretnej organizacji. Jedyny minus tego rozwiązania to wydłużony proces rejestracji w ARiMR. Rozszerzony, własny statut może zostać przekazany przez Biuro Powiatowe ARiMR do oceny radcy prawnego.

Oficjalny wzór statutu KGW rekomendowany przez ARiMR i Ministerstwo Rolnictwa można pobrać na stronie: www.gov.pl/attachment/dcfbb296-c77b-45d3-93e1-97f9dfc88530

✦ Założyciele i pierwszy zarząd - uchwały.

Minimalna liczba członków Koła to dziesięć osób. W realiach małych, wiejskich miejscowości lokalnego lidera może sparaliżować myśl „jak mam znaleźć dziesięciu mieszkańców chętnych do pracy na rzecz Koła?”.

Odpowiedź brzmi – trzy sąsiadki, ich mężowie, dwójka dorosłych dzieci i dwójka dziadków to już jest dziesięć osób. Praktyka społecznej działalności pokazuje, że skuteczność działań wiejskiego lidera zależy od tego, jak traktuje formalne bariery, które napotka. Na takiej przeszkodzie można się albo zatrzymać, albo traktować ją jako wyzwanie do pokonania. Najczęściej okazuje się, że wiele barier tworzonych jest tylko w głowie.

Oficjalne zarejestrowanie Koła Gospodyń Wiejskich oznacza konieczność zwołania zebrania jego założycieli. Na zebraniu założycielskim powinna powstać lista obecności, uchwała założycieli o przyjęciu statutu i uchwała o wyborze zarządu.

Każdy z tych dokumentów powinien być podpisany przez wszystkich członków-założycieli. Każdy z nich powinien wypełnić załącznik dla założycieli.

Wzory wszystkich dokumentów potrzebnych do wpisu do KRKGW znajdują się na stronach ARiMR¹

1 www.gov.pl/web/arimr/dokumenty-niezbodne-do-wpisu-do-krkgw

✦ Procedura Rejestracji w Krajowym Rejestrze KGW.

Rejestracja KGW wymaga złożenia dokumentów w biurze powiatowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Urzędzie Statystycznym oraz Urzędzie Skarbowym. Konieczne jest również posiadanie konta bankowego. Zwykle podczas rejestracji należy udać się do Biura Powiatowego ARiMR więcej niż jeden raz.

Należy tam złożyć:

- ▶▶ Wniosek o wpis do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich;
- ▶▶ Załącznik do wniosku o wpis Koła Gospodyń Wiejskich do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich dla założyciela koła;
- ▶▶ Uchwałę o wyborze Zarządu;
- ▶▶ Uchwałę o przyjęciu statutu;
- ▶▶ Statut Koła;

Konieczne jest również podanie numeru Ewidencji Producentów (jest on niezbędny do zarejestrowania KGW). Uzyskuje się go w ARiMR na podstawie wcześniej złożonego wniosku.

W Urzędzie Statystycznym, który ma siedziby w miastach wojewódzkich (z wyjątkiem Bydgoszczy i Zielonej Góry), należy uzyskać numer REGON wypełniając wniosek o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej RG-OP.

W powiatowym Urzędzie Skarbowym należy ubiegać się o nadanie numeru NIP, składając wypełniony formularz zgłoszenia identyfikacyjnego NIP-2. Dobrą praktyką jest wcześniejszy kontakt telefoniczny. Pomoże to upewnić się przed wizytą, że przygotowano wymagany komplet dokumentów i są one podpisane w prawidłowy sposób, a w terminie planowanej wizyty pracownik odpowiedzialny za naszą obsługę będzie dostępny.

Odrębną kwestią jest stworzenie konta bankowego dla osoby prawnej (KGW). Czynnikiem decydującym najczęściej o wyborze banku jest bliskość względem miejsca zamieszkania. Jednakże warto poświęcić czas, żeby znaleźć taki bank, który nie narazi świeżo zawiązanej organizacji na wysokie koszty operacji bankowych. Bank powinien oferować mobilną aplikację na telefon, tak żeby robienie przelewów i pozyskiwanie wyciągu bankowego było możliwe zawsze tam, gdzie jest dostęp do Internetu.

Podsumowując:

- **Biuro Powiatowe ARiMR** – tam rejestruje się koło;
- **Powiatowy Urząd Skarbowy** – tam nadawany jest nr NIP;
- **Urząd Statystyczny** – tam przyznawany jest nr REGON;
- **Bank** – tam zakłada się niezbędne do prowadzenia działalności Koła Gospodyń Wiejskich konto.

Większość czynności wobec urzędów da się wykonać bez wychodzenia z domu. W dobie cyfryzacji usług oferowanych przez podmioty administracji rządowej i samorządowej wiele spraw można skutecznie przeprowadzić za pomocą komputera lub smartfona w miejscu zamieszkania. Oczywiście wymaga to inwestycji czasu.

Aktywacja Profilu Zaufanego, mObywatela, skrzynki e-doręczenia, konta organizacji serwisu e-Urząd Skarbowy oraz konta Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) może w pierwszej chwili brzmieć przerażająco. Tradycyjne czynności w urzędach oznaczają jednak często długie kolejki, stratę czasu na dojazd, losowe nieobecności pracowników (urlopy, choroby) i dni wewnętrzne urzędów (dni, w których nie są przyjmowani petenci), co może znacząco utrudnić przeprowadzenie całego procesu.

Od 2026 roku Platforma Usług Elektronicznych ARiMR poszerzyła swoją funkcjonalność o usługi, których potrzebują Koła Gospodyń Wiejskich, więc wiele spraw wymagających złożenia dokumentów w biurze powiatowym ARiMR, można skutecznie wykonać przy własnym biurku.

W czym mogą pomóc wspomniane elektroniczne narzędzia?

mObywatel

elektroniczne podpisywanie dokumentów, logowanie się do innych systemów administracyjnych;

e-Doręczenia

odbieranie i wysyłanie poczty elektronicznej – skuteczny sposób komunikacji z urzędami;

konto organizacji e-Urząd Skarbowy

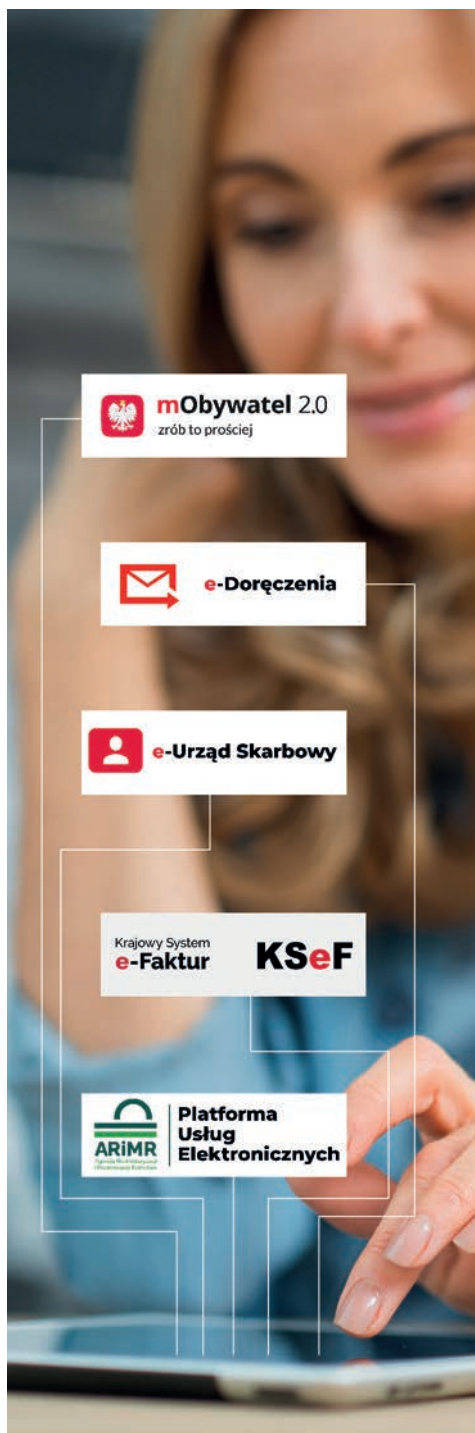
składanie CIT8, komunikacja elektroniczna z urzędem skarbowym;

konto KSeF

przeglądanie i pobieranie faktur zakupowych, wystawianie faktur sprzedażowych;

PUE ARiMR

składanie wniosków o pomoc finansową na realizację celów statutowych; składanie wniosków o wpis do KRKGW (rejestracja Koła, zmiana statutu, zmiana zarządu, dodawanie lub usuwanie członków).

Rozdział 2

DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA i CELE

Zakładając Koło zwykle myśli się o działaniach, które będą realizowane, a nie o dokumentacji, którą będzie obowiązek stworzyć. Zwykle potrzeba czasu, żeby zrozumieć, dlaczego osoby biegłe w aspektach formalno-prawnych KGW ciągle mówią o statucie i celach statutowych.

Istota działania KGW to realizacja celów statutowych. Cele statutowe przyjmuje się do realizacji jako organizacja podczas tworzenia statutu. Na zebraniu. Jeżeli zaczyna się robić coś, co nie ma odzwierciedlenia w treści statutu organizacji, dochodzi do sytuacji niezgodnej z przyjętymi zapisami, a tym samym – niezgodnej z prawem.

✦ Cele wskazane w Ustawie o KGW

Ustawa o KGW z 2018 r. określa, że Koła Gospodyń Wiejskich w szczególności:

- ▶▶ prowadzą działalność społeczno-wychowawczą i oświatowo-kulturalną w środowiskach wiejskich;
- ▶▶ prowadzą działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich;
- ▶▶ wspierają rozwój przedsiębiorczości kobiet;
- ▶▶ inicjują i prowadzą działania na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet na wsi;
- ▶▶ upowszechniają i rozwijają formy współdziałania, gospodarowania i racjonalne metody prowadzenia gospodarstw domowych;
- ▶▶ reprezentują interesy środowiska kobiet wiejskich wobec organów administracji publicznej;
- ▶▶ rozwijają kulturę ludową, w szczególności kulturę lokalną i regionalną.

KGW, realizując swoje cele i misję działalności pożytku publicznego, niejednokrotnie działają charytatywnie. Zauważyć należy, że w opisanych w Ustawie celach, nie wyróżniono działalności charytatywnej ani działań na rzecz ochrony zdrowia. Zrobienie zbiórki na pogorzelców lub zorganizowanie mammobusa, w celu przebadania mieszkanki wsi, może więc budzić wątpliwości organów kontrolujących działalność KGW, jeżeli organizacja ma tylko powyższe cele statutowe w swoim statucie. Mimo to, możliwości uzasadnienia realizacji celów statutowych z Ustawy o KGW pozostają naprawdę szerokie.

Poniżej wymieniono, jakie działania możemy podjąć, realizując cele statutowe wskazane w Ustawie o KGW:

- ▶ organizacja i/ lub udział w wydarzeniach plenerowych, kulturalnych i sprzedaż na nich żywności oraz rękodzieła,
- ▶ organizacja i/ lub udział w wyjazdach studyjnych,
- ▶ udział w konkursach kulinarnych i innych konkursach związanych z kulturą wsi,
- ▶ wnioskowanie o dotacje,
- ▶ rozwój kompetencji członków Koła (różnego rodzaju kursy i warsztaty).

Koła Gospodyń Wiejskich mają możliwości jeszcze szerszego i skutecznego działania. I to robią.

✦ Działania wskazane w Ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

Art. 4 Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie wskazuje ponad 30 celów statutowych i część z nich może stanowić uzupełnienie działalności Koła Gospodyń Wiejskich. Działalność pożytku publicznego może być korzystnym kierunkiem rozwoju organizacji pozarządowej. Darowizny zasilające działalność pożytku publicznego wiążą się ze zwolnieniami podatkowymi. Na działalność tego typu można otrzymać dotacje.

✦ Działalność charytatywna

Przykładem działalności charytatywnej i dobroczynnej wykonywanej przez KGW jest program Danie Wspólnych Chwil Fundacji Biedronki. Głównym celem tego programu jest aktywizacja osób starszych zagrożonych samotnością. W 2026 roku do realizacji tego programu zgłosiło się 1300 Kół z całej Polski.

Koła Gospodyń Wiejskich aktywnie włączają się w zbiórki na rzecz osób chorych, pogorzelców lub innych potrzebujących pomocy osób i instytucji np. zajmujących się ochroną zwierząt.

Nie należy jednak mylić działalności charytatywnej z różnego typu formami nieodpłatnych działań statutowych. One wynikają bowiem z obranych przez Koło postanowień.

✦ Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego

Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych jest uwarunkowana geograficznie. KGW chętnie angażują się w działania na rzecz promocji kultury lokalnej i kultury ludowej niezależnie od tego, czy tematem są Kaszuby, Śląsk, Podhale, Kurpie, kultura Łowicka czy Podlasie.

✦ Ochrona i promocja zdrowia

Przykładem szeroko zakrojonej akcji na rzecz promowania zdrowych nawyków życia przez Koła Gospodyń Wiejskich był konkurs „Ambasadorki Zdrowia”¹, organizowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wspólnie z Ministerstwem Zdrowia. Jego realizacja miała na celu zachęcenie kobiet do badań mammograficznych. Prawie tysiąc kobiet zostało profilaktycznie przebadanych w kierunku raka piersi. 18 KGW z całej Polski zostało laureatami tego konkursu.

1 www.gov.pl/web/kobiety-gospodarne-i-wyjatkowe/ranking-kol-gospodyn-wiejskich-ktore-wziely-udzial-w-konkursie-ambasadorki-zdrowia

✦ Działalność na rzecz dzieci młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży

KGW niejednokrotnie we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego (JST) organizują zajęcia dla dzieci i młodzieży. Organizacja Dni Dziecka oraz wydarzeń związanych ze Świętami Bożego Narodzenia (Mikołajki) jest często spotykaną aktywnością KGW. Równie często Koła, we współpracy z JST wykorzystują obiekty gminne do organizacji zajęć animacyjnych i edukacyjnych, kierowanych na dzieci i młodzież.

✦ Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej

Kultura fizyczna jest widoczna w działalności KGW. Członkowie Kół dają temu wyraz, organizując zajęcia zumbi, nordic walking, jogi. Często też wspierają działania klubów i stowarzyszeń o profilu sportowym.

✦ Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Działania na rzecz środowiska naturalnego mogą przybierać na obszarach wiejskich różne formy, ale dwie z nich są najbardziej znane. Operacja „Czysta Rzeka” jest ogólnopolskim działaniem mającym na celu czyszczenie cieków wodnych, w którym KGW również biorą udział. Drugim, nieco mniej spektakularnym, ale powszechnym i realizowanym cyklicznie na terenie całej Polski, wydarzeniem proekologicznym, w którym biorą udział KGW, jest akcja sprzątania świata (czyli zbierania odpadów w miejscach publicznych).

✦ Zarządzanie kryzysowe

W Ustawie o działalności pożytku publicznego można znaleźć zapisy o działalności narzeczcporządku i bezpieczeństwa publicznego, obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ratownictwa i ochrony ludności, pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą.

Tego typu działania nie kojarzą nam się z Kołami Gospodyń Wiejskich.

Niezależnie czy mówimy o działaniach ratowniczo-gaśniczych, zarządzaniu kryzysowym czy obronie cywilnej – działania zakrojone na większą skalę zawsze mają zabezpieczenie logistyczne.

Służby są zabezpieczone pod tym kątem i często samowystarczalne, ale współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich w zakresie logistycznym często znacząco podnosi jakość (np. wyżywienia) i efektywność wykorzystania środków publicznych wydatkowanych na realizację tych celów. Ponadto Koła Gospodyń Wiejskich jako organizacje aktywne lokalnie mogą swoją siatką kontaktów wspomagać działania służb w kryzysowych momentach. Przykładami tego typu działań są ćwiczenia na autostradzie A1, realizowane w grudniu 2024 roku, zabezpieczone logistycznie przez KGW. Innym przykładem była praca wykonana podczas powodzi w 2024 roku przez Koła Gospodyń Wiejskich, które zorganizowały posiłki dla osób poszkodowanych i pracujących przy powodzi oraz organizowały pomoc materialną dla powodzian.

✦ **Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami**

Dzisiaj nikogo nie powinna dziwić aktywność Kół Gospodyń Wiejskich poza granicami Polski. Przykładem takiego typu działania był wyjazd studyjny liderrek i liderów obszarów wiejskich Polski zorganizowany przez Komisję Europejską. KGW realizują z powodzeniem zadania programu Erasmus+ „Do Europy po nowe kompetencje”. Członkowie Koła odwiedzają różne miasta Europy, poszerzając swoje kompetencje.

Realizacja celów statutowych ujętych w Ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie jest dla Koła korzystna. Podjęcie się działań wskazanych w powyższym rozdziale wymaga, by statut konkretnego Koła zawierał cele, które niewątpliwie można powiązać z realizacją zadania.

✦ Aktywność na rzecz środowisk wiejskich

Koła Gospodyń Wiejskich zwykle zrzeszają ludzi gotowych do działania na rzecz rozwoju swojej najbliższej okolicy. Przybiera to różne formy, zależne od posiadanych zasobów czy możliwości, które zauważy się w pobliżu swojego miejsca zamieszkania.

Koła, które mają siedziby w obiektach gminnych, dążą do remontu i modernizacji publicznych obiektów. Niezależnie od posiadania takiego lokalu Koła animują i integrują lokalną społeczność. Bardzo częstą praktyką jest współpraca z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi.

Przykładem takiego działania może być zorganizowanie szkolenia z pierwszej pomocy wraz ze Strażakami OSP. Liderki i Liderzy KGW niejednokrotnie są również zaangażowani w pracę na rzecz Jednostek Samorządu Terytorialnego. Nie ma przeszkody, by członek zarządu KGW był Radnym Gminy lub Powiatu. Nawet jeżeli osoba reprezentująca Koło nie jest Radnym, może zabierać głos podczas sesji rady i Koła Gospodyń Wiejskich korzystają z tej możliwości.

✦ Rozwój przedsiębiorczości

Lokalna działalność najczęściej oznacza pasję i wolontariat, ale może też być źródłem przychodu. Koła Gospodyń Wiejskich poprzez szkolenia i warsztaty poszerzają kompetencje swoich członków. Więcej kompetencji oznacza więcej możliwości zarabiania pieniędzy.

Jedzenie lub rękodzieło przygotowane przez członków Koła często jest sprzedawane na wydarzeniach, w których Koło bierze udział. Proces tworzenia przedmiotów na sprzedaż często też wiąże się z procesem budowania marki przez organizację. KGW tworzą często charakterystyczne oznakowania (nazwy, logo) dla swoich organizacji. Często też Koło wybiera charakterystyczny kolor, który widać na koszulkach członków, na ich fartuszkach czy stoiskach.

✦ Tradycja, kultura, edukacja i produkty lokalne

KGW są organizatorami lub uczestnikami wydarzeń o charakterze religijnym. Widać również aktywność tych organizacji podczas świąt państwowych. Wspomniane wcześniej animowanie dzieci i młodzieży oraz aktywność są sposobami przekazywania wiedzy, mają więc charakter edukacyjny.

Koła mają skłonność do poszukiwania, odkrywania i promowania tego, co lokalne. To może oznaczać odnowienie lokalnego zabytku lub przepisanie na nowo mało znanej legendy dotyczącej najbliższej okolicy.

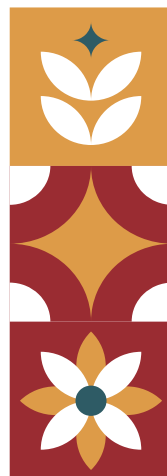
Programy dotacji takie, jak „FolkodNowa” czy „EtnoPolska” często budzą duże zainteresowanie w środowisku Kół Gospodyń Wiejskich, ponieważ dają szansę na pozyskanie strojów ludowych. Osoby dzielące się pasją do lokalnego działania na terenach wiejskich charakteryzuje zamiłowanie do ubierania się na ludowo. Przekazywanie tej pasji dzieciom, chociażby poprzez tworzenie strojów ludowych w rozmiarach dziecięcych (również lalek), ma wymiar edukacyjny i kulturowy. Zamiłowanie do lokalnej kultury oprócz strojów przybiera inne formy takie jak śpiew czy taniec.

Produkty lokalne, regionalne i tradycyjne często są błędnie uznawane za ten sam katalog produktów.

Produkt tradycyjny musi być wytwarzany według dawnych receptur lub metod, a także wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych. Przykładami takich produktów na Dolnym Śląsku są Kamiennogórski ser pleśniowy, Słonina marynowana z Niemczy, Pstrąg Kłodzki, Kołacz Ormian kuckich. **Produkt regionalny** jest silnie związany z określonym regionem geograficznym i jego kulturą. **Produkt lokalny** jest związany z konkretnym miejscem, pochodzi z najbliższej okolicy.

Ze względu na lokalny charakter działania Koła Gospodyń Wiejskich często są zaangażowane w proces wytwarzania i sprzedaży wyżej wymienionych produktów oraz w proces przekazywania wiedzy na ich temat.

Rozdział 3

FORMALNO-PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA KGW

Większość Kół Gospodyń Wiejskich ma przede wszystkim do spełnienia trzy obowiązki natury formalnej:

- ✔ rozliczenie wydatkowania pomocy finansowej z ARiMR,
- ✔ złożenie zeznania podatkowego CIT8 do Urzędu Skarbowego,
- ✔ zwołanie przynajmniej raz w roku Zebrania Koła.

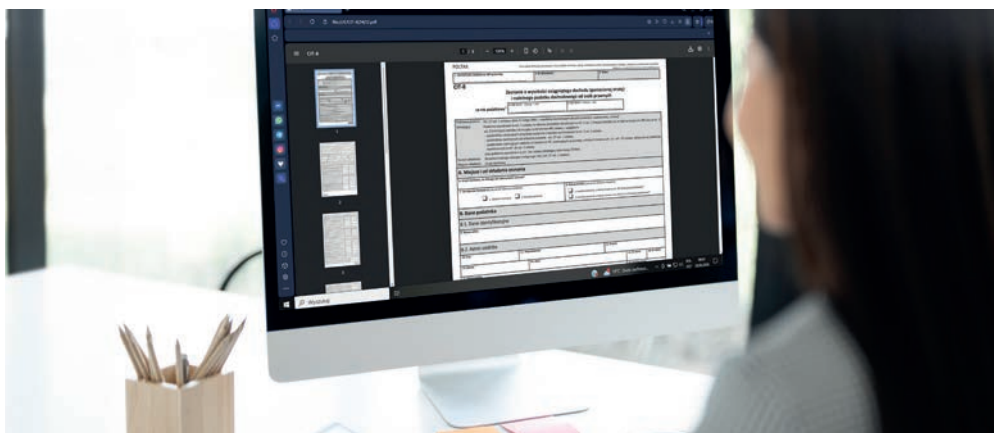
Sprawozdanie z wydatkowania pomocy finansowej na realizację celów statutowych (potocznie „dotacja z Agencji”), należy złożyć do końca stycznia w roku kalendarzowym następującym po roku, w którym skorzystano z tego typu pomocy. Każdy wydatek musi być potwierdzony dokumentem księgowym zawierającym NIP KGW. Sprawozdanie stanowi listę tych dokumentów księgowych.

Niejednokrotnie Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (BP ARiMR) wymaga również opisu faktur oraz załączania zdjęć potwierdzających właściwe wydatkowanie pomocy finansowej. Koła, które z różnych przyczyn nie skorzystały z pomocy finansowej, oczywiście nie mają obowiązku składania sprawozdania.

Zeznanie podatkowe CIT8 jest obowiązkowe dla każdego podmiotu posiadającego NIP. Czyli jest to obowiązek dla każdego Koła zarejestrowanego w KRKGW (rejestr ARiMR), nawet jeżeli w danym roku podatkowym Koło nie osiągnęło przychodów ani nie wygenerowało kosztów. CIT8 należy złożyć do końca marca roku następującego po roku podatkowym. Urzędy Skarbowe preferują CIT8 w formie elektro-

nicznej, ale podmioty, które osiągnęły tylko przychody (dochody) zwolnione z opodatkowania, mogą rozliczyć się w formie papierowej.

Formularz CIT8 można pobrać na stronie: www.podatki.gov.pl/podatki-firmowe/cit/formularze

Często korzystają z tego KGW, które wybrały **Uproszczoną Ewidencję Przychodów i Kosztów (UEPiK)**. Uproszczona księgowość jest narzędziem do zbierania informacji o operacjach księgowych, dzięki, któremu generowane są informacje wymagane do deklaracji podatkowej. Właściwie prowadzony UEPiK zapewnia porządek w dokumentacji i dane niezbędne do wypełnienia do CIT8.

Obowiązek zwołania zebrania co najmniej raz do roku wynika z Ustawy o KGW. Takie zebranie należy zwołać do końca czerwca w każdym roku następującym po okresie działalności z roku poprzedniego. Czyli zebranie dotyczące 2026 roku należy zwołać najpóźniej do końca czerwca 2027 roku. Zebranie należy ogłosić zgodnie z postanowieniami statutu tzn. poinformować członków z odpowiednim wyprzedzeniem w sposób wskazany w tym dokumencie. Informacja powinna zawierać planowany przebieg dyskusji. Sprawozdanie merytoryczne i sprawozdanie finansowe (oba nie mają narzuconej formy) są wymaganymi elementami zebrania rocznego. Na takim zebraniu należy podjąć uchwałę o udzieleniu absolutorium dla zarządu. Absolutorium to wyraz zaufania członków Koła dla działań Zarządu Koła.

Lista obecności to dokument, na którym widać datę, imiona, nazwiska i podpisy osób, które faktycznie pojawiły się na zebraniu. Jedną z ważnych zasad opisanych w statucie KGW jest quorum, czyli minimalna liczba osób, która musi być obecna, aby móc podejmować wiążące decyzje oraz prawomocnie głosować. Lista obecności to dokument potwierdzający obecność członków Koła na zebraniu.

Protokół zebrania jest dokumentem opisującym kolejność poruszanych tematów i tok dyskusji. Zawiera więc zapis tematów rozmów, powziętych postanowień, personalnie przypisanych odpowiedzialności, wyznaczonych terminów wydarzeń itp. Co ważne, w protokole zawiera się informacje o wyniku głosowań nad uchwałami (głosy „za”, „przeciw”, lub czy ktoś wstrzymał się od głosu).

Uchwały to wewnętrzne akty prawne, które podjęto na zebraniu. Uchwały w obrębie KGW mogą dotyczyć: przyjęcia statutu, wyboru członków zarządu, przyjęcia w poczet członków, ustania członkostwa lub przyjęcia jakiegoś wzoru dokumentu (np. jak ma wyglądać deklaracja członkowska).

Podejmowanie uchwał wynika ze statutu, więc na uchwale powinna znaleźć się data i wskazanie, na podstawie jakiego paragrafu lub punktu statutu podejmuje się uchwałę. Najczęściej po podjęciu uchwały w ciągu 30 dni powinniśmy o tym fakcie poinformować biuro powiatowe ARiMR.

Podsumowując, na zebraniu rocznym powinniśmy stworzyć co najmniej: listę obecności, protokół zebrania i uchwałę o absolutorium.

Oczywiście powyższe nie stanowią całości dokumentów, które trzeba lub warto mieć w swoich segregatorach. Zależnie od charakteru działalności konkretnego Koła mogą pojawić się obowiązki wobec Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (PSSE potocznie zwanej sanepidem), może być konieczne wprowadzenie standardów ochrony małoletnich lub informowania innych urzędów (loterie, zbiórki).

Ustawa o KGW wskazuje, że protokoły zebrania powinniśmy przechowywać przez 10 lat. Praktyka kontroli wskazuje, że działalność osoby prawnej może podlegać sprawdzeniu 5 lat wstecz. Dlatego księgowość Koła powinno prowadzić się w sposób niepozostawiający wątpliwości ani miejsca na domysły. Dokumentacja powinna być opisana jasno i czytelnie. ARiMR, przeprowadzając kontrole wydatkowania pomocy finansowej, sprawdza co najmniej ostatnie dwa lata, przeglądając faktury i zdjęcia dokumentujące wydatkowanie.

✦ Osobowość prawna KGW

Koło Gospodyń Wiejskich jest osobą prawną. Ma to konkretne skutki, bo KGW może posiadać swoje konto bankowe i występować o dotacje. Do skutecznego działania potrzebne są pieniądze. KGW mają wtedy znacznie szersze możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych.

KGW to grupa osób. Formalnie – minimum 10. Faktycznie KGW mogą mieć nawet setki członków. Najwyższą władzą w Kole nie jest Zarząd. To dość częsty błąd postrzegania hierarchii organów Koła.

Najwyższą władzą w Kole jest zebranie członków Koła. To na zebraniu głosuje się nad tym, kto ma reprezentować członków. Reprezentacja oznacza nadanie komuś kompetencji do podpisywania dokumentów, brania zobowiązań i podejmowania decyzji. Podejmowanie decyzji na zebraniach to proces czasochłonny, dlatego deleguje się te kompetencje. W praktyce nieefektywne byłoby działanie kilkunastoosobowej delegacji w urzędzie (wszyscy członkowie), dlatego wybiera się przedstawicieli, czyli Zarząd Koła.

✦ Reprezentacja Koła (Zarząd)

Najczęściej Koła wybierają **reprezentację dwuosobową**. W praktyce oznacza to, że na każdym dokumencie muszą być podpisy co najmniej dwóch członków Koła, co przekłada się czasami na konieczność obecności (np. w urzędzie) dwóch osób, członków Zarządu KGW. Taki sposób reprezentacji jest kompromisem między ograniczonym zaufaniem a sprawnością działania.

Niektóre z Kół wybierają **jednoosobową reprezentację**. W tym przypadku sprawność działań zarządu jest wyższa, ponieważ członek zarządu jednoosobowo może podejmować czynności wobec urzędów. Nie musi czekać na podpis albo dostosować terminu do drugiego członka zarządu. Jednoosobowa reprezentacja wymaga jednak zaufania. Członek zarządu jednoosobowo może podejmować zobowiązania (np. wziąć kredyt na Koło).

✦ Obowiązki wobec Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej

W dyskusjach i pytaniach osób zarządzających Kołami Gospodyń Wiejskich często pojawiają się pytania dotyczące obowiązków wobec Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych (PSSE – potocznie nazywanych Sanepidem).

Wszystkie Koła, które produkują lub sprzedają żywność, powinny dążyć do osiągnięcia jak najwyższego standardu sanitarno-epidemiologicznego. To oznacza czystość na stanowisku pracy (np. stoisku pod namiotem), używanie rękawiczek jednorazowych, osłon na włosy, częste mycie rąk oraz inne umiejętności lub nawyki, które powinny być stopniowo wdrażane w Kole (np. poprzez szkolenia). Obowiązek posiadania orzeczeń lekarskich na potrzeby sanitarno-epidemiologiczne (kiedyś „książeczki sanepidowskie”) nie jest jednoznaczny.

”

Koła Gospodyń Wiejskich prowadzące okazjonalną sprzedaż żywności, nie są zobowiązane do spełniania wszystkich wymogów wskazanych w aktach prawnych.

Formalnie kwestie dotyczące producentów żywności regulują:

- ▶ **rozporządzenia** (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L 31 z 01.02.2002 r., str. 1, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463);
- ▶ **rozporządzenia** (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004 r., str. 1, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319)
- ▶ **ustawa** z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448, z 2025 r. poz. 1424.).

Obowiązki wskazane w wyżej wymienionych dokumentach z całą pewnością dotyczą przedsiębiorców. Dotyczą więc również tych KGW, które wybierają prowadzenie działalności gospodarczej. Jednak od KGW, które działają okazjonalnie (podczas ewentualnych kontroli przez pracowników PSSE), nie wymaga się spełnienia wszystkich wymagań przytoczonych w powyższych aktach prawnych.

Okazjonalna sprzedaż żywności nie jest ściśle zdefiniowana w polskim prawie, ale ten termin pojawia się zawsze na szkoleniach, organizowanych przez PSSE, dedykowanych KGW. Dobrą praktyką jest uczestniczenie w szkoleniach organizowanych przez PSSE (lub organizacja takich szkoleń i zaproszenie pracowników PSSE do współpracy).

✦ Obowiązki wobec urzędu skarbowego, w tym KSeF. Uproszczona Ewidencja Przychodów i Kosztów (UEPiK)

Osoba prawna, jaką jest Koło Gospodyń Wiejskich, jest zobowiązana do prowadzenia księgowości. Należy prowadzić **Księgi Rachunkowe** lub **Uproszczoną Ewidencję Przychodów i Kosztów**.

Prowadzenie Ksiąg Rachunkowych odbywa się zgodnie z Ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2026 r. poz. 522.), jest to tzw. **pełna księgowość**. Wiele Kół wybiera jednak Uproszczoną Ewidencję Przychodów i Kosztów zwaną potocznie **księgowością uproszczoną**.

Do prowadzenia Ksiąg Rachunkowych warto zatrudnić wykwalifikowanego specjalistę. Do prowadzenia UEPiK — niekoniecznie. Wymaga to bowiem wypełnienia tabelarycznych załączników do Rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 23 grudnia 2025 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez koła gospodyń wiejskich (Dz.U. 2025 poz. 1879).

Tabele można prowadzić w formie papierowej lub w formie arkusza kalkulacyjnego. UEPiK jest narzędziem, które wykorzystuje się do sporządzenia CIT8.

Przykład aplikacji do prowadzenia UEPiK dla stowarzyszeń, fundacji i KGW - www.uepik.ngo

Uproszczona księgowość pozwala na zachowanie porządku w dokumentach finansowych. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości wskazuje, że dokumentacja księgowa powinna być prowadzona rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Te cechy spełnia prawidłowo prowadzona UEPiK.

Jeżeli Koło decyduje się na prowadzenie księgowości w formie uproszczonej, musi o tym poinformować Urząd Skarbowy (US) w ciągu 3 miesięcy od rejestracji Koła. Jeżeli Koło rezygnuje z prowadzenia Ksiąg Rachunkowych na rzecz UEPiK, musi powiadomić o tym Urząd Skarbowy do końca marca roku następującego po roku rozliczeniowym. Nie ma obowiązku, by składać taką informację do Urzędu Skarbowego co roku. Raz złożone oświadczenie o wyborze UEPiK jest wiążące na lata następne.

CIT8 to zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu osób prawnych. Dokument ten stanowi pakiet informacji, które Koło przekazuje powiatowemu Urzędowi Skarbowemu. W CIT8 można np. zawrzeć informację o tym, że osiągnięto dochody, ale będą one w następnym roku wykorzystane na realizację celów statutowych. Taki dochód jest wolny od podatku dochodowego. Możliwa jest sytuacja, w której KGW osiągnęło tylko dochody i przychody zwolnione z opodatkowania i wtedy wysokość zobowiązania z całego roku wobec Urzędu Skarbowego wynosi 0,00.

Koła Gospodyń Wiejskich, które wybrały UEPiK, są zwolnione z obowiązku posiadania **kasy rejestrującej** (potocznie kasa fiskalna) co najmniej do 31.12.2027 r. Wyjątek stanowi sprzedaż wyrobów alkoholowych powyżej 1,2% oraz napoi będących mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych. KGW, które w swojej ofercie posiada takie wyroby, musi rejestrować ich sprzedaż na kasie fiskalnej już od pierwszej transakcji. Warto również pamiętać, że taka działalność wymaga przestrzegania szeregu innych przepisów regulujących wytwarzanie i handel wyrobami alkoholowymi np. posiadanie akcyzy.

Posiadanie kasy rejestrującej oznacza:

- ▶ koszty finansowe,
- ▶ koszty natury organizacyjnej,
- ▶ konieczność generowania raportów,
- ▶ konieczność pokwitowania każdej transakcji podczas sprzedaży na wydarzeniach, w których bierze udział Koło.

Większość KGW korzysta ze zwolnienia podmiotowego z podatku VAT. Zgodnie z Art. 113 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, jeżeli Koło Gospodyń Wiejskich nie osiągnie przychodu powyżej 240 000 zł, to nie występuje obowiązek określania i doliczania stawki VAT na wystawianych przez Koło sprzedażowych dokumentach księgowych.

KGW dotyczy jednak **obowiązek ewidencjonowania sprzedaży**, który można realizować za pomocą zestawienia sprzedaży. Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 23 grudnia 2025 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez koła gospodyń wiejskich (Dz.U. 2025 poz. 1879) wskazuje, że **zestawienie sprzedaży powinno zawierać:**

- ✓ datę;
- ✓ numer zestawienia;
- ✓ numery dowodów księgowych, o których mowa w § 6 ust. 3 pkt 1, objętych zestawieniem oraz sumę zbiorczą tych dowodów;
- ✓ dane pozwalające na ustalenie podatnika lub imię i nazwisko osoby, która sporządziła zestawienie.

Zwolnienia podatkowe ułatwiają działalność Kołom Gospodyń Wiejskich.

Nowym obowiązkiem, który pojawił się w 2026 roku, również dla KGW jest **obowiązek uzyskania dostępu do Krajowego Systemu e-Faktur**.

Każdy podmiot posiadający NIP posiada konto w KSeF. Więc podmioty te zobowiązane zostały do wyznaczenia osób, które będą zarządzać ich kontem.

Ten proces rozpoczyna się od zawiadomienia o nadaniu lub odebraniu uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (ZAW-FA) złożonym do powiatowego Urzędu Skarbowego.

Następny krok to zalogowanie się i nadanie sobie (lub innej osobie) uprawnień. Najczęściej będą to uprawnienia do przeglądania faktur. Wystawić fakturę można na komputerze, poprzez dedykowaną stronę internetową lub na urządzeniu działającym w środowisku Android (smartfon, tablet) za pomocą aplikacji KSeF. Dokument księgowy musi zawierać dane sprzedającego (w tym przypadku KGW) oraz kupującego.

Niezbędne jest podanie numeru konta bankowego oraz przedmiotu transakcji (towar lub usługa). Na fakturze koniecznie musi znaleźć się informacja dotycząca stawki VAT.

Wiele Kół korzystać będzie ze zwolnienia wskazanego w art. 113 Ustawy o VAT. Jeżeli korzysta się z tej możliwości, konieczne jest wskazanie stawki „zw” w dokumencie oraz adnotacja wskazująca podstawę prawną zwolnienia (art. 113 Ustawy o VAT). Wdrożenie KSeF w swoim Kole niweluje ryzyko zagubienia faktury zakupowej.

Rozdział 4

FINANSE i ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Dotacje z ARiMR - zasady przyznawania i rozliczania

To, co znacząco wyróżnia Koła Gospodyń Wiejskich spośród organizacji pozarządowych, to łatwość pozyskania środków zewnętrznych. W przypadku KGW wystarczy rejestracja w KRKGW i złożenie wniosku.

Oczywiście rozliczenie wydatkowania tej pomocy i wiążące się z tym obowiązki formalne są dużo bardziej skomplikowane niż w przypadku działalności grup nieformalnych, ale o wiele prostsze niż w przypadku innych stowarzyszeń.

Kwota wsparcia jest uzależniona od liczby członków zarejestrowanych w Kole, w roku 2026:

- ▶▶ 8000,00 zł – Koło musi mieć 10 członków;
- ▶▶ 9000,00 zł – Koło musi mieć powyżej 30 członków;
- ▶▶ 10000,00 zł – Koło musi mieć powyżej 75 członków.

Każdy wydatek musi realizować cele statutowe wskazane w Ustawie o KGW. Skoro wiemy już jak je realizować (wspomniano o tym w poprzednim rozdziale), należy przyrzeć się teraz procesowi rozliczenia.

W swoim statucie KGW może mieć wskazanych znacznie więcej celów, niż prezentuje to ustawa o KGW. Jednak podczas rozliczania pomocy finansowej wskazuje się cel, który był realizowany i jest wymieniony wśród siedmiu celów określonych w Ustawie.

Wydatki powinny mieć **charakter otwarty**, tzn. nie powinny być wydatkowane na rzecz członków Koła, tylko powinny być wydatkowane na rzecz ogółu mieszkańców wsi.

Każdy pomysł powinien być sprawdzony, a każda wątpliwość na temat możliwości wydatkowania pomocy finansowej — rozwiana w Biurze Powiatowym ARiMR. Dobrą praktyką jest zwołanie zebrania, zapisanie pomysłów, przedstawienie ich biurze w ARiMR (choćby korzystając z poczty elektronicznej). Informacja zwrotna pokaże, czy pierwotny plan wydatkowania jest akceptowany przez Agencję. Wskazane jest dopytywanie o sposób dokumentowania kwot wydatkowanych z pomocy finansowej.

Jeżeli Koło otrzyma pieniądze z ARiMR, to proces wydatkowania musi się odbyć do 31 grudnia roku, w którym uzyskano dotację. Każdy wydatek musi być uwierzytelniony dokumentem księgowym zawierającym NIP KGW.

Poleca się również robienie zdjęć, tworzenie plakatów na wydarzenia oraz informowanie o działalności Koła poprzez media społecznościowe. Nie istnieje podstawa prawna nakazująca Kołu prowadzenie Instagrama, ale dokumenty, które stworzy Koło (więc również zdjęcia i filmy), ułatwiają proces rozliczenia się z wydatkowania pomocy finansowej.

Działalność Koła Gospodyń Wiejskich może być kontrolowana przez ARiMR, Urząd Skarbowy, PSSE i inne instytucje. Kontrole mają na celu ocenę działania zgodnie z prawem.

✦ Działalność gospodarcza KGW (kiedy i jak?)

Zgodnie z art. 22 Ustawy o KGW, Koło może prowadzić działalność gospodarczą. Jest to jedna z możliwych form zarządzania i prowadzenia tej organizacji. KGW może generować przychody (zarabiać), w taki sam sposób jak inne organizacje pozarządowe. Alternatywą są **Nieodpłatna działalność statutowa i Odpłatna działalność statutowa**.

Art. 3. Ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, 1795, 1826, z 2026 r. poz. 507.) informuje, że „Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły”. **Koło Gospodyń Wiejskich również może być firmą**. Profil działalności może obejmować różne aktywności – sprzedaż jedzenia, organizację warsztatów i szkoleń, prowadzenie zespołu muzycznego.

W działalności gospodarczej priorytetem działań jest zarabianie pieniędzy. Jednak założenie i prowadzenie w ten sposób osoby prawnej jest formą wymagającą wielu czynności wobec wielu instytucji:

- ✓ podatek dochodowy, zatrudnianie pracowników (dobór formy zatrudnienia i odprowadzania za nich składek),
- ✓ więcej obowiązków formalnych, które wiążą się z taką formą działania,
- ✓ prowadzenie Ksiąg Rachunkowych,
- ✓ obowiązek składania sprawozdania finansowego, które najczęściej zleca się podmiotom zewnętrznym,
- ✓ obowiązki wobec PSSE, jeżeli działalność dotyczy produkcji jedzenia.

Zależnie od wybranego profilu działalności gospodarczej tych obowiązków może być dużo więcej. Podjęcie decyzji o prowadzeniu działalności gospodarczej wymaga szczegółowej analizy nie tylko potrzeb i możliwości Koła, ale także wnikliwego zapoznania się z przepisami prawa w tym zakresie.

Warto jednak pamiętać, że chęć zarabiania pieniędzy nie musi wiązać się z koniecznością założenia działalności gospodarczej. KGW może zarabiać pieniądze, jeżeli przeznacza je na cele statutowe. Budowanie majątku nie oznacza konieczności bycia przedsiębiorcą.

✦ Nieodpłatna i odpłatna działalność statutowa

Ogromna większość Kół Gospodyń Wiejskich to amatorskie, wolontarystyczne organizacje, które mają kilkunastu członków a tak naprawdę aktywnych – kilku. Jest to działalność napędzana przede wszystkim pasją i satysfakcją.

Ludzie zakochani w społecznej działalności oddają swojemu Kołu mnóstwo czasu, a często również pieniędzy. To zupełnie inna sytuacja niż prowadzenie działalności gospodarczej. W tym przypadku należy szukać i pozyskiwać źródła finansowania, ponieważ do skutecznego realizowania celów statutowych pieniędzy są potrzebne.

Jednym ze źródeł finansowania działalności pożytku publicznego są **dotacje, czyli publiczne środki finansowe**. Jeżeli Koło podpisze umowę o realizację tego typu zadania, to najczęściej oznacza to, że zostanie zrobione coś dla ogółu społeczności (to daje ogromną satysfakcję), ale Koło nie pobierze od uczestników żadnych pieniędzy. Ten typ działalności **to nieodpłatna działalność statutowa**.

Usługa cateringu może być formą odpłatnej działalności statutowej.

Istnieje również możliwość połączenia realizacji celów statutowych, pożytecznych publicznie z takimi działaniami, za które osoby fizyczne lub osoby prawne będą gotowe zapłacić. Połączenie tychże oznacza **prowadzenie odpłatnej działalności statutowej**.

Odpłatną działalność statutową wyróżniają:

- ✔ brak osiągania przychodów w regularny, ciągły sposób;
- ✔ przeznaczanie całego uzyskanego dochodu z działalności na realizację celów statutowych;
- ✔ brak wynagrodzeń z tytułu działalności dla członków Koła oraz członków Zarządu Koła.

Nieodpłatna i odpłatna działalność statutowa daje Kołu możliwość wyboru uproszczonej księgowości. Z art. 24 Ustawy o KGW wynika wprost, że jeżeli Koło prowadzi działalność gospodarczą, traci prawo do prowadzenia UEPIK.

✦ Źródła przychodu inne niż dotacje Składki członkowskie i darowizny

KGW często korzystają z możliwości pobierania składek członkowskich od członków. Może to być symboliczna opłata, która wspomaga działalność Koła, ale może to być również podstawowy sposób finansowania działań Koła, jeżeli ustalono wyższą stawkę składki. Składki mogą być pobierane w formie gotówki lub jako przelew na konto bankowe Koła.

Źródłem przychodu mogą być również darowizny. Jeżeli darowizna zostanie wykonana przelewem i ma na celu realizację działań pożytku publicznego, wtedy jest to sytuacja obustronnie korzystna. Korzystna dla Koła, ponieważ zyskuje ono środki finansowe na swoją działalność, ale jest też korzystna dla darczyńcy. Po pierwsze, prawidłowo udokumentowaną darowiznę darczyńca może odpisać od podstawy opodatkowania podatku dochodowego, po drugie jest to sposób budowania wizerunku przez osoby fizyczne i osoby prawne.

Koła Gospodyń Wiejskich korzystają również z możliwości organizowania zbiórek. Jeżeli statut Koła na to pozwala, zbiórki elektroniczne lub zbiórki w powszechnie znanej formie (puszka), mogą być źródłem przychodu ułatwiającym realizację celów statutowych. Zbiórki w tradycyjnej formie należy zgłosić na stronie www.zbiorki.gov.pl, w przeciwnym wypadku organizatorowi zbiórki grozi mandat.

Rozdział 5

JAK POZYSKAĆ ŚRODKI NA ROZWÓJ? Przewodnik po dotacjach

Dotacje, czyli bezzwrotne, nieodpłatne środki finansowe, pochodzące ze środków publicznych są jednym ze źródeł przychodu Kół Gospodyń Wiejskich. Dotacje mogą pochodzić z budżetu państwa, z budżetów Jednostek Samorządu Terytorialnego (JST) lub ze specjalnie stworzonych państwowych funduszy celowych.

Chcąc walczyć o dotację, należy śledzić komunikaty wydawane przez właściwy miejscowo Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy, ale nie tylko. Przyjrzyjmy się zatem różnym źródłom finansowania.

Dotacje JST

Dotacje gminne i powiatowe oraz dotacje Urzędu Marszałkowskiego.

Wydatkowanie publicznych środków na poziomie Gminy może być realizowane w drodze konkursu. Najważniejsze jest to, że zainicjowanie działania pożytku publicznego może wyjść z inicjatywy Koła. Umożliwia to Art. 19 a Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338.). Jeżeli KGW zaproponuje działanie, którego budżet oceni na nie więcej niż 10000 zł i zostanie ono zrealizowane w ciągu 90 dni, to może zainicjować to zadanie pożytku publicznego (wynika to z art. 19 a).

Zainicjowanie relacji ze swoją najbliższą jednostką samorządu terytorialnego może być rozpoczęte przez KGW. Sprawdzoną metodą jest śledzenie stron internetowych i mediów społecznościowych wszystkich, właściwych terytorialnie JST. Jest to najszybsza droga pozyskania informacji o grantach. Jednostki Samorządu Terytorialnego publikują również te informacje we właściwych Biuletynach Informacji Publicznej.

Konkursy grantowe zawsze mają opracowaną dokumentację opisującą program i sposób wnioskowania. Pierwszą informacją, którą należy sprawdzić to fakt, czy Koło, które chce zostać beneficjentem, jest wskazane jako podmiot mogący wziąć udział w konkursie.

W konkursie grantowym jasno wskazane są rodzaje organizacji, czasami wymagany jest staż (organizacja musi być zarejestrowana przez określony czas). Analizie należy poddać czy statut organizacji umożliwia realizację zadania. Cele statutowe organizacji powinny być zbieżne z celami ujętymi w regulaminie konkursu grantowego. Często dotacja nie pokrywa całości wydatków planowanego zadania. Zwykle wymagany jest wkład własny organizacji.

Kolejny etap sprawdzenia warunków konkursu to zapoznanie się z kryteriami oceny, terminami, wykazem kwalifikowanych kosztów oraz sposobem rozliczenia dotacji.

We wniosku o grant zawiera się informacje opisujące zadanie, kto jest grupą docelową, jakiego rodzaju wkład własny oferuje organizacja. Wkład własny oznacza nie tylko środki finansowe, ale też wkład rzeczowy (np. sala – siedziba Koła, wyposażenie siedziby). Wniosek zawiera też informacje o podmiotach, z którymi organizacja chce zadanie zrealizować. Mogą to być organizacje kulturalne, inne organizacje pozarządowe, specjaliści, wolontariusze.

Ważnym elementem tej dokumentacji jest harmonogram i budżet.

Większe szanse na zostanie beneficjentem (podmiotem, który otrzyma publiczne środki) ma ta organizacja, która wykaże w dokumentacji, że projekt:

- ✓ osiągnie konkretne rezultaty,
- ✓ ma realistyczny budżet,
- ✓ ma realistyczny, spójny z budżetem harmonogram.

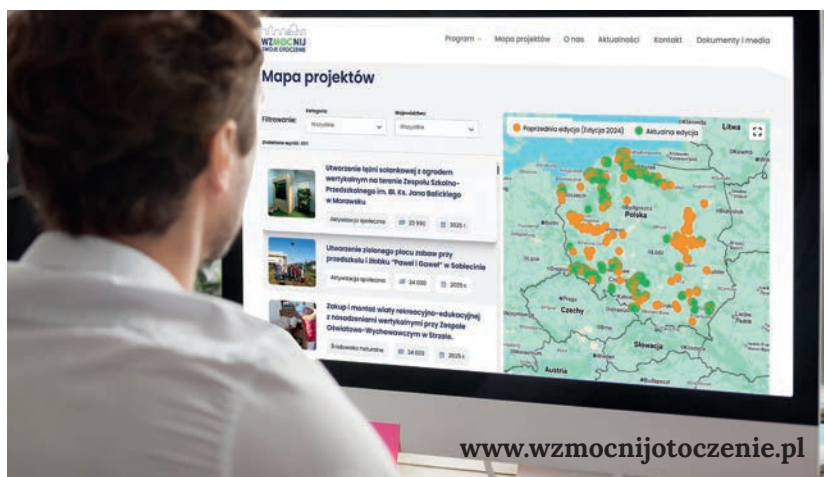
Dotacja musi być wyodrębniona księgowo (również w uproszczonej księgowości). Wykonane zadanie musi być dokumentowane w sposób wskazany przez podmiot organizujący konkurs. Fizyczne wykonanie projektu nie jest końcem pracy z dotacją. Ostatnim etapem pracy w obrębie dotacji jest jej rozliczenie.

Dobłą praktyką, niezależnie od wyniku konkursu, jest zapoznanie się z kartą oceny wniosku lub skorzystanie z doradztwa członków komisji oceniającej. Tworzenie wniosków o granty jest umiejętnością, której można i warto się nauczyć.

✦ Dotacje z budżetu państwa

Przykładem dotacji nie pochodzącej z budżetu JST jest Program „Wzmocnij swoje otoczenie” organizowany przez Polskie Sieci Energetyczne.

KGW posiadające umiejętności w zakresie pozyskiwania tego typu grantów potrafią w ciągu dwóch lat pozyskać prawie 100000 zł na takie zadania jak remont posadzki, termoizolacja i wymiana elewacji świetlicy wiejskiej.

Polskie Sieci Energetyczne to przykład spółki Skarbu Państwa, która współpracuje z organizacjami pozarządowymi na terenie całej Polski. KGW również mogą nawiązać tego typu współpracę, by pozyskać dla siebie źródło przychodu.

Należy jednak pamiętać, że zobowiązanie się (np. w umowie) do usług marketingowych na rzecz podmiotu przekazującego pieniądze jest sponsoringiem.

Sprzedawanie usług marketingowych oznacza konieczność rozpoczęcia działalności gospodarczej. Usługi marketingowe nie są jednak koniecznym warunkiem nawiązania takiej współpracy. Dlatego ważne jest przeczytanie i zrozumienie zakresu umowy podczas rozpoczynania współpracy.

Koła posiadające profil działania związany z kulturą ludową powinny śledzić działalność **Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi (NIKiDW)** oraz **Narodowego Centrum Kultury (NCK)**. Programy takie jak „Folk(od)nowa”, „Mistrz i Uczeń”, „EtnoPolska” oraz „Kultura-Interwencje” mogą być kołem zamachowym dla kultury ludowej w miejscowości.

NIKiDW

NCK

wejdź na stronę

wejdź na stronę

✦ Programy oferowane przez przedsiębiorstwa

Oprócz podmiotów rządowych i samorządowych niektóre przedsiębiorstwa również mają ofertę wsparcia działań trzeciego sektora. Działaniem dedykowanym Kołom Gospodyń Wiejskich jest na przykład „**Danie Wspólnych Chwil**” **Fundacji Biedronki**.

Innym przykładem jest **Fundacja Lotto**, której Konkurs „**Sportowo Kulturalnie Lokalnie**”, w przypadku jednego z wnioskujących KGW, zakończył się budową sportowego placu zabaw.

Program „**Pomagamy po sąsiedzku – granty lokalne Fundacji Leroy Merlin**” ma na celu wsparcie remontów budynków i przestrzeni zielonych. KGW, w pobliżu których prowadzą działalność gospodarczą tego typu przedsiębiorstwa, mają szansę szukać tam pomocy i możliwości współpracy.

„**Słodkie łączy**”. **Diamant**, przedsiębiorca produkujący cukier, cyklicznie organizuje program o nazwie „**Słodkie Łączy**”¹. Proces wnioskowania jest prostszy niż o dotacje. Organizator nie wymaga faktur ani paragonów (należy je jednak przechowywać). W ten sposób można pozyskać środki finansowe na lokalne działania (w 2026 r. była to kwota 3000 zł).

1 www.dobredzialania.slodkielaczy.pl

Rozdział 6

WSPARCIE Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego (DODR)

Dość częstym błędem w zrozumieniu wsparcia urzędów powiązanych z działalnością Kół Gospodyń Wiejskich jest niezrozumienie, dlaczego ARiMR nie szkoli kompleksowo KGW, które rejestrują się w rejestrze.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest podmiotem prowadzącym nadzór nad działalnością Kół Gospodyń Wiejskich, zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich.

Przyznaje ona pomoc finansową, rozlicza jej wydatkowanie i przeprowadza kontrole działalności KGW.

Tu należy postawić kropkę. W katalogu zadań własnych ARiMR nie znajdują się obowiązki dotyczące szkolenia członków Kół Gospodyń Wiejskich.

Działalność szkoleniową i doradczą dla Kół Gospodyń Wiejskich sprawnie realizują **Ośrodki Doradztwa Rolniczego**. Wystarczy prześledzić działalność **Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego**, żeby mieć obraz tego, w jaki sposób ta instytucja współpracuje z Kołami Gospodyń Wiejskich.

DODR

wejdź na stronę

✦ Wsparcie rozwoju Kół Gospodyń Wiejskich na Dolnym Śląsku

W każdym powiecie woj. dolnośląskiego działają powiatowe koordynatorki ds. Wspierania KGW. Pracują one w 26-sciu Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego, które stanowią jednostki organizacyjne DODR.

Działalność na rzecz wspierania rozwoju kół w województwie dolnośląskim opiera się m.in. na:

- ☑ działalności szkoleniowo-doradczej,
- ☑ organizacji wydarzeń plenerowych, podczas których koła mogą prezentować swój dorobek oraz sprzedawać produkty,
- ☑ organizacji konkursów promujących dziedzictwo kulturowe, w tym kulinarne,
- ☑ realizacji filmów o tematyce kulinarnej pn. „Wiejskie smaki z DODR-em”, podczas których KGW gotują na żywo,
- ☑ wydawaniu branżowych broszur tematycznych np. z przepisami kulinarnymi, czy na temat wiejskiej przedsiębiorczości,
- ☑ zamieszczaniu artykułów promujących obszary wiejskie i działalność KGW w miesięczniku „Twój Doradca. Rolniczy Rynek”.

Działalność szkoleniowo-doradcza dolnośląskich ODR, dla KGW, obejmuje m.in.:

- ✓ Działalność informacyjną w mediach społecznościowych dotyczącą rozliczania pomocy finansowej z ARiMR, zmian w przepisach oraz prowadzenia uproszczonej księgowości KGW;
- ✓ Szkolenia i warsztaty dotyczące sprzedaży produktów lokalnych i regionalnych;
- ✓ Szkolenia w zakresie Krajowego Systemu eFaktur oraz aktywizacji Kół Gospodyń Wiejskich;
- ✓ Konkurs – kulinarna promocja dziedzictwa kulturowego;
- ✓ Prezentacje tradycyjnych stołów wielkanocnych;
- ✓ Szkolenie „Kultywowanie dziedzictwa kulturowego przez Koła Gospodyń Wiejskich”;
- ✓ Szkolenie „Tradycyjna kuchnia regionalna oraz jej wykorzystanie w działalności KGW”;
- ✓ Wojewódzkie i powiatowe spotkania koordynatorów DODR i pełnomocników ARiMR ds. KGW
- ✓ Klubowe spotkania z dolnośląską wsią;
- ✓ Warsztaty wyplatania wieńców dożynkowych;
- ✓ Jarmarki Bożonarodzeniowe i Wielkanocne;
- ✓ Dolnośląski Konkurs Kronik KGW.

✦ Wykaz Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego (stan na 19.05.2026 r.)

PZDR Bolesławiec

al. Tysiąclecia nr 10AB, 59-700 Bolesławiec
tel. 75 732 69 17
pzdr.boleslawiec@dodr.pl
Kierownik - Bożena Cichorzewska
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Chojnów

ul. Reja 8, 59-225 Chojnów
tel. 76 818 84 00
pzdr.chojnow@dodr.pl
Kierownik - Andrzej Olszański
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Dzierżoniów

ul. Świdnicka 38, 58-200 Dzierżoniów
tel. 74 831 28 92
pzdr.dzierzoniow@dodr.pl
p.o. Kierownik - Barbara Staciwa
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Głogów

ul. Paulinów 10, 67-200 Głogów
tel. 505529839
pzdr.glogow@dodr.pl
Kierownik - Maria Borsukiewicz
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Góra

ul. Wrocławska 54, 56-200 Góra
tel. 65 543 24 41
pzdr.gora@dodr.pl
Kierownik - Angelika Nagła-Jarząb
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Jawor

ul. kard. Stefana Wyszyńskiego 5, 59-400 Jawor
tel. 76 870 32 64
pzdr.jawor@dodr.pl
Kierownik - Katarzyna Wojciechowska
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Jelenia Góra

ul. Jana Pawła II 13, 58-500 Jelenia Góra
tel. 75 755 30 81, tel. kom. 607306617
pzdr.jgora@dodr.pl
Kierownik - Waldemar Ciesielski
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Kamienna Góra

ul. Papieża Jana Pawła II 11 A, 58-400 Kamienna Góra
tel. 75 744 78 52
pzdr.kgora@dodr.pl
Kierownik - Katarzyna Banaś
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Kłodzko

ul. Okrzei 6, 57-300 Kłodzko
tel. 74 867 38 01
pzdr.klodzko@dodr.pl
p.o. Kierownik - Patrycja Lewandowska
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Lubań

ul. Karola Miarki 1, 59-800 Lubań
tel. 75 722 34 61
pzdr.luban@dodr.pl
Kierownik - Agnieszka Twardowska
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Lubin

ul. Kisielewskiego 6, 59-300 Lubin
tel. 76 844 74 07
pzdr.lubin@dodr.pl
Kierownik - Jadwiga Zajączkowska
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Lwówek Śląski

ul. Wojska Polskiego 25c, 59-600 Lwówek Śląski
tel. 75 782 21 36
pzdr.lwówek@dodr.pl
Kierownik - Andrzej Larek
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Milicz

ul. Kopernika 3, 56-300 Milicz
tel. 71 384 21 59
pzdr.milicz@dodr.pl
Kierownik - Rafał Ozga
Biuro czynne w godzinach od 7:30 do 15:30

PZDR Oleśnica

ul. Wiejska 2, 56-400 Oleśnica

tel. 71 314 93 63

pzdr.olesnica@dodr.pl

Kierownik - Elżbieta Lewicka

Biuro czynne w godzinach od 7:30 do 15:30

PZDR Oława

ul. 3 Maja 1, 55-200 Oława

tel. 71 313 94 81

pzdr.olawa@dodr.pl

Kierownik - Grażyna Głogulska

Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Polkowice

ul. Spółdzielcza 2, 59-100 Polkowice

tel. 76 845 46 93

pzdr.polkowice@dodr.pl

Kierownik - Małgorzata Szychowska

Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Strzelin

ul. Ząbkowicka 31, 57-100 Strzelin

tel. 71 392 04 56

pzdr.strzelin@dodr.pl

Kierownik - Dorota Fornal

Biuro czynne w godzinach od 7:30 do 15:30

PZDR Środa Śląska

ul. Malczycka 1, 55-300 Środa Śląska

tel. 71 317 29 59, 789776193

pzdr.sroda@dodr.pl

p.o. Kierownik - Zbigniew Plesowicz, tel. 669332558

Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Świdnica

ul. Wałbrzyska 25/27, 58-100 Świdnica

tel. 74 852 20 21

pzdr.swidnica@dodr.pl

Kierownik - Bogdan Sucharski

Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Trzebnica

Rynek 14, 55-100 Trzebnica

tel. 71 312 16 83, tel. kom. 607307669

pzdr.trzebnica@dodr.pl

p.o. Kierownik - Danuta Matusz-Stańczyk

Biuro czynne w godzinach od 7:30 do 15:30

PZDR Wałbrzych

ul. Adama Mickiewicza 42, 58-300 Wałbrzych
tel. 74 842 62 72
pzdr.walbrzych@dodr.pl
Kierownik - Maria Grochowska
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Wołów

ul. Ścinawska 24, 56-100 Wołów
tel. 71 389 11 48
pzdr.wolow@dodr.pl
Kierownik - Ewelina Zamojska
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Wrocław

ul. Zwycięska 8, 53-033 Wrocław
tel. 71 339 80 21, 22
pzdr.wroclaw@dodr.pl
Kierownik - Arkadiusz Niemiec
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Ząbkowice Śląskie

ul. Daleka 19, 57-200 Ząbkowice Śląskie
tel. 74 815 17 51
pzdr.zabkowice@dodr.pl
p.o. Kierownik - Agnieszka Kubińska
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Zgorzelec

ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 8, 59-900 Zgorzelec
tel. 75 778 72 06
pzdr.zgorzelec@dodr.pl
p.o. Kierownik - Andrzej Winnicki
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

PZDR Złotoryja

ul. Basztowa 12, 59-500 Złotoryja
tel. 76 878 35 42, tel. kom. 607307885
pzdr.zlotoryja@dodr.pl
p.o. Kierownik - Igor Wilczyński
Biuro czynne w godzinach od 7:00 do 15:00

**Lista pełnomocników ARiMR
ds. KGW (biura powiatowe)**

pobierz listę

✦ **Lista wojewódzkich koordynatorów KGW w Polsce** (stan na 27.05.0206r.)

Dolnośląski ODR - Agnieszka Kowalczuk-Misek, agnieszka.kowalczuk@dodr.pl

Dolnośląski ODR - Katarzyna Jarczewska, katarzyna.jarczewska@dodr.pl

Dolnośląski ODR - Urszula Bartoszewicz, ula.bartoszewicz@dodr.pl

Kujawsko-Pomorski ODR - Justyna Lesiewicz, justyna.lesiewicz@kpodr.pl

Kujawsko-Pomorski ODR - Magdalena Potulska, magdalena.potulska@kpodr.pl

Lubelski ODR - Hanna Czerska, hannaczerska@poczta.onet.eu

Lubuski ODR - Jolanta Starzewska, j.starzewska@lodr.pl

Lubuski ODR - Krystyna Talaga, k.talaga@lodr.pl

Łódzki ODR - Małgorzata Bogdańska, m.bogdanska@lodrbratoszewice.pl

Małopolski ODR - Anna Tobiasz, anna.tobiasz@modr.pl

Mazowiecki ODR - Anna Siewierska, anna.siewierska@modr.mazowsze.pl

Opolski ODR - Renata Wojas, renata.wojas@oodr.pl

Podkarpacki ODR - Anna Opalińska, anna.opalinska@podrb.pl

Podkarpacki ODR - Ludmiła Chmielowska, ludmila.chmielowska@podrb.pl

Podlaski ODR - Joanna Czarkowska, jczarkowska@odrszepietowo.pl

Podlaski ODR - Tomasz Śnieciński, tsniecinski@odr-szepietowo.pl

Pomorski ODR - Ewelina Szyc, e.szyc@podr.pl

Śląski ODR - Renata Rosiek, r.rosiek@odr.net.pl

Świętokrzyski ODR - Dorota Duda, dorota.duda@sodr.pl

Warmińsko-Mazurski ODR - Tomasz Bartnik, t.bartnik@w-modr.pl

Wielkopolski ODR - Marta Kondraciuk, marta.kondraciuk@wodr.poznan.pl

Wielkopolski ODR - Agnieszka Góralczyk, agnieszka.goralczyk@wodr.poznan.pl

Wielkopolski ODR - Aldona Jankowska, aldona.jankowska@wodr.poznan.pl

Zachodniopomorski ODR - Ewelina Bodys, e.bodys@zodr.pl

✦ Inne podmioty oferujące pomoc

Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej to podmioty, których celem nadrzędnym jest wsparcie i promowanie tworzenia przedsiębiorstw społecznych. Faktycznie jednak mają szeroką ofertę szkoleniową dla organizacji pozarządowych.

Lokalne Grupy Działania (LGD)¹ to podmioty działające głównie na terenach wiejskich i wspierające Jednostki Samorządu Terytorialnego, przedsiębiorców oraz organizacje pozarządowe w pozyskiwaniu dotacji. Częścią działalności LGD są szkolenia. Te podmioty często oferują też pomoc w sporządzaniu wniosków o dotacje.

Warto również znać i korzystać z **Mapy Wsparcia NGO** Funduszu Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego². Pokazuje ona siedziby organizacji służących pomocą dla organizacji pozarządowych, więc również KGW.

www.dolnoslaskie.ksow.pl/baza-lgd-1

1 www.dolnoslaskie.ksow.pl/baza-lgd-1

2 www.frso.pl/mapa-sieci-wsparcia/

WYDAWCA

Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu

ul. Zwycięska 8

53-033 Wrocław

AUTOR I REDAKTOR WYDANIA

mg inż. Adam Wysocki

KOORDYNATOR PROJEKTU

Agnieszka Kowalczuk-Misek

KOREKTA

Anna Karczmarsz

ZDJĘCIA

Anna Karczmarsz, archiwum DODR

GRAFIKA I SKŁAD

Anna Karczmarsz

promotor - marketig, promocja
promo-tor.pl

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich+” Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Operacja opracowana przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu w ramach operacji do realizacji w Planie operacyjnym KSOW+ na 2026 r.

Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
– Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

RAZEM DLA ROLNICTWA I DOLNOŚLĄSKIEJ WSI!

dołącz na FB

Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
we Wrocławiu

www.dodr.pl

<https://www.facebook.com/DODRWroclaw>

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich+

Dofinansowane przez
Unię Europejską

